

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

2010/2157(INI)

19.4.2011

ADVIES

van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

aan de Commissie regionale ontwikkeling

inzake demografische veranderingen en de gevolgen daarvan voor het
toekomstige cohesiebeleid van de EU
(2010/2157(INI))

Rapporteur voor advies: Sari Essayah

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken verzoekt de ten principale bevoegde Commissie regionale ontwikkeling onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- 1 wijst op het feit dat de ramingen met betrekking tot de afhankelijkheidsratio aangeven dat de desbetreffende regionale verschillen zullen toenemen aangezien deze ratio in 2020 in 40 regio's ten minste 25% boven het EU-gemiddelde zal liggen, hetgeen naast de pensioenen en gezondheidszorgstelsels tot grote uitdagingen op het gebied van de ouderenzorg en de omvang en het opleidingsniveau van de beroepsbevolking zal leiden, alsmede tot veel andere sociale zorgen;
2. wijst op het feit dat de vergrijzing van de Europese maatschappij grote regionale verschillen vertoont en dat achter de nationale gegevens met betrekking tot demografische veranderingen uiteenlopende lokale situaties schuilgaan, waardoor het soms moeilijk is vast te stellen welke infrastructurele behoeften er zijn en welke financiële bijdragen er van de centrale overheid nodig zijn; nodigt de Commissie uit bij te dragen aan de verbetering van de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de statistische gegevens met betrekking tot demografische tendensen;
3. merkt op dat een hogere levensverwachting, lage geboortecijfers en migratie demografische veranderingen teweeg hebben gebracht, met belangrijke verschillen tussen diverse regio's in Europa, met grote verschillen tussen lidstaten, regio's en steden, soms ook in steden;
4. meent dat een hogere levensverwachting een positieve factor is en als zodanig moet worden gezien; verzoekt de EU daarom ervoor te zorgen dat lidstaten waarborgen dat gepensioneerden, , en vooral gepensioneerden die dreigen in armoede te vervallen, zich geen huis kunnen veroorloven of voor zichzelf kunnen zorgen, niet in armoede vervallen;
5. meent dat de recente economische en financiële crisis de situatie van demografische trends in Europa heeft verslechterd, waardoor het moeilijker wordt een oplossing voor het probleem te vinden;
6. erkent echter dat migratie met name voor regio's met een negatief migratiesaldo een kans biedt de negatieve gevolgen van demografische veranderingen tegen te gaan; roept de lidstaten daarom op de integratie van migranten te erkennen als een uiterst belangrijke beleidsmaatregel;
7. merkt op dat een antwoord moet worden gevonden op de demografische veranderingen als we de EU 2020-doelstellingen voor slimme, duurzame en inclusieve groei willen verwezenlijken; in dit kader moet vergrijzing worden gezien als een kans en niet als een last, met structuurfondsen die kansen bieden aan lidstaten, regio's en steden;
8. benadrukt dat demografische veranderingen, met name de vergrijzing, een duidelijke impact hebben op de voorziening van sociale infrastructuur, waaronder pensioenstelsels,

verzorgingstehuizen en gezondheidszorg, waarbij regionale autoriteiten moeten voldoen aan de veranderende vraag van verschillende bevolkingsgroepen;

9. is van oordeel dat er indicatoren moeten zijn als aanvulling op het bbp als criteria voor de toewijzing van middelen in het kader van het toekomstig cohesiebeleid van de EU, waarbij vanwege de demografische verandering de afhankelijkheidsgraad van ouderen het belangrijkste is; onderstreept evenwel dat in dit verband ook andere sociale indicatoren van belang zijn en wijst erop dat een groot aantal belangrijke indicatoren genoemd wordt in het EMPL-advies over het verslag 'GDP and beyond – measuring progress in a changing world' (2010/2088(INI)), teneinde op doeltreffender wijze op de uitdagingen van Europa te kunnen inspelen;
10. is van mening dat de demografische verandering in alle regio's ernstige gevolgen heeft en verzoekt verschillende aanpassingsstrategieën toe te passen al naargelang of het een immigratieregio of een regio met een bevolkingsafname betreft; is van mening dat de kwaliteit van leven in gebieden waar de bevolking terugloopt, veelal plattelandsgebieden, anders gedefinieerd moet worden dan in gebieden waar de bevolking toeneemt, en dat er dientengevolge behoefte is aan verschillende ondersteunende strategieën;
11. benadrukt dat het Europees Sociaal Fonds moet worden gezien als een essentieel middel ter bevordering van opleidingskansen teneinde de werkgelegenheid, mogelijkheden voor een carrièreswitch en sociale inclusie van vrouwen, jongeren en ouderen te vergroten; pleit ervoor het potentieel van het ESF op dit vlak volledig te benutten;
12. wijst erop dat alle regio's, met inbegrip van regio's met een negatief migratiesaldo, specifieke mogelijkheden hebben op verschillende gebieden; roept de lidstaten op om bij hun maatregelen de nadruk te leggen op strategieën waarmee deze regio's hun ontwikkelingspotentieel zo optimaal mogelijk kunnen benutten; de ervaring leert dat dit de lokale en regionale economische en sociale actoren kan stimuleren, wat ertoe leidt dat regio's met een negatief migratiesaldo weer aantrekkelijk worden en de migratietrends worden gekeerd; wijst op het belang van het ESF in dit verband en dringt aan op de ontwikkeling van geïntegreerde programma's op regionaal niveau om het EFRO en het ESF onderling én met het GLB beter te laten samenwerken, zodat doeltreffend tegemoet kan worden gekomen aan de ontwikkelingsbehoeften van plattelandsregio's, en is van oordeel dat al het cohesiebeleid resultaatgericht moet zijn, met bijzondere aandacht voor duurzame ontwikkeling, armoedebestrijding, concurrentievermogen, werkgelegenheid en andere doelstellingen van de Europa 2020-strategie; is van oordeel dat bij het cohesiebeleid - met het oog op de continue beoordeling - werkelijk met een resultaatverplichting en meetbare doelstellingen en output-indicatoren moet worden gewerkt; pleit voor een evaluatie van en onderzoek naar de resultaten van de ESF-toewijzing;
13. dringt er in het kader van het ESF op aan de arbeidsomstandigheden en het arbeidsvermogen van ouderen te verbeteren, het langer doorwerken meer te stimuleren en bijscholing voor werknemers te organiseren, zodat tegemoet kan worden gekomen aan de veranderende eisen in het beroepsleven, en dringt erop aan senior ondernemerschap te ondersteunen;

14. middelen uit het ESF moeten worden gebruikt om de ontwikkeling van zorg te ondersteunen, waaronder langdurige ouderenzorg als een nieuwe potentiële sector in de dienstenmarkt en als middel om een hogere arbeidsparticipatie, met name van vrouwelijke mantelzorgers, te bereiken;
15. stelt voor meer gebruik te maken van de kansen die het ESF biedt om lokaal sociaal kapitaal beschikbaar te maken voor lokale diensten die dicht bij de mensen staan, zodat rekening kan worden gehouden met de speciale behoeften van ouderen en ouderen zo lang mogelijk op zichzelf kunnen blijven wonen; wijst er daarnaast op dat regio's met een negatief migratiesaldo maatregelen moeten nemen om zoveel mogelijk een natuurlijke bevolkingssamenstelling te handhaven, waaronder gegarandeerde mogelijkheden voor kinderopvang, een aantrekkelijke onderwijsinfrastructuur en universele toegang tot andere diensten van algemeen belang;
16. dringt aan op het creëren van een gunstig ondernemingsklimaat, met name voor KMO's, door het gebruiken en aanpassen van innovatieve producten en processen;
17. is van oordeel dat interactieve verbanden tussen onderzoeksinstellingen en het zakenleven moeten worden aangemoedigd.
18. is van mening dat perifere regio's vanuit het oogpunt van sociale zaken en de economie niet zouden mogen bestaan, en dat met het oog hierop verschillende beleidsmaatregelen zouden moeten worden genomen, waaronder een beleid dat jongeren aanmoedigt in perifere regio's te blijven wonen of er te gaan wonen en dat de inwoners van deze gebieden in staat stelt in hun levensonderhoud te voorzien; merkt op dat in regio's met een negatief migratiesaldo innovatieve en gedecentraliseerde concepten voor de sociale infrastructuur, naast een hoge mate van actief burgerschap, de kwaliteit van leven verbeteren en factoren zijn die de economische stabiliteit bevorderen, ook onder jongeren; is van oordeel dat de economie en de structuren van de regio's proactief moeten worden hervormd om de gevolgen van de vergrijzing het hoofd te kunnen bieden en dat de regio's waar de vergrijzing het snelst gaat als "proeftuinen" zouden kunnen worden gebruikt voor het experimenteren met en het financieren van innovatieve oplossingen voor regionale problemen die het gevolg zijn van snelle demografische veranderingen, in de wetenschap dat nieuwe sociale en diensteninnovatie op een groot aantal gebieden een "must" is, waaronder:
 - verenigbaarheid van werk en gezinsleven, met inbegrip van financiële en toereikende infrastructurele steun en de erkenning van zorgtaken;
 - ondersteuning van de werkgelegenheid onder ouderen met behulp van flexibelere arbeidsvoorwaarden;
 - een halt toeroepen aan de marginalisatie van de regio's en ontwikkelingsregio's die achterblijven,
 - het waarborgen van voldoende hoogwaardig universeel aanbod aan basisdiensten van algemeen belang, waaronder diensten op het gebied van ouderenzorg, aangezien de algemene toegang tot sociale voorzieningen een grondrecht is en het solidariteitsbeginsel ook bij demografische onevenwichtigheden moet worden

gehandhaafd;

- verhoging van de productiviteit in de gezondheids- en de ouderenzorg middels het gebruik van ICT,
 - ervoor zorgen dat de ouder wordende bevolking gezond en actief blijft, en thuis kan blijven wonen en het potentieel van oudere werknemers, ondernemers en vrijwilligers mobiliseren door hun inzetbaarheid te vergroten en opleiding en onderwijs voor deze groep te bevorderen; de economische participatie en ontwikkeling van vaardigheden van de ouder wordende bevolking waarborgen (bijv. door middel van onderwijs) door een vergaande hervorming van de loopbaanontwikkeling van oudere werknemers vanaf 50 jaar, die momenteel vaak worden gediscrimineerd in wervingsprocedures, onvoldoende toegang hebben tot opleidingen waar zij zich bijv. nieuwe vaardigheden en technologieën eigen kunnen maken, en geen erkenning krijgen voor hun ervaring;
 - praktische maatregelen op het niveau van de lidstaten ter bevordering van gezond ouder worden, waaronder: het waarborgen van gelijke toegang voor alle burgers tot elementaire volksgezondheidsdiensten, het verbeteren van de kwaliteit en de veiligheid van medische behandelingswijzen;
 - het inspelen op de stadia van achteruitgang in de conditie van ouderen, in combinatie met het aanbieden van relevante educatie, vaardigheden en opleiding om ervoor te zorgen dat ouderen sociaal integreren en dat kwetsbare groepen, zoals migranten, mensen met een handicap en ouderen, kunnen deelnemen aan opleidingen ter verbetering van hun toegang tot ic-technologieën;
 - de netto-immigratie bevorderen om de behoeften van de regionale arbeidsmarkt te dekken, daar hooggeschoolde migranten voor sommige sectoren van de regionale economie van levensbelang kunnen zijn;
19. verwelkomt in dit verband het voorstel van de Commissie over het proefproject voor een innovatiepartnerschap inzake actief en gezond ouder worden, dat met de geboden coördinatie de mogelijkheid biedt de genoemde innovaties te ontwikkelen; dringt erop aan de cohesiebegroting flexibeler te maken om nieuwe ideeën en benaderingen te realiseren en ondersteunt experimenten en het nemen van risico's;
20. stelt vast dat in de lopende programmeringsperiode het regionaal en structuurbeleid gebaseerd is op fondsgewijze programma's en is van oordeel dat in de volgende programmeringsperiode de maatregelen van de structuurfondsen op passend regionaal niveau moeten worden geïntegreerd in één programmeringsdocument;
21. vraagt aandacht voor het feit dat het noodzakelijk is overheidsmiddelen uit te trekken voor gezinnen met kleine kinderen en grote gezinnen, met name voor de levering van kinderopvangdiensten en de bescherming van alleenstaande moeders en eenoudergezinnen die een groter risico lopen op sociale uitsluiting en armoede; onderstreept dat deze toelagen het algemeen belang dienen en bijdragen aan het creëren van werkgelegenheid en de lokale en regionale economische ontwikkeling; verzoekt de Commissie aandacht te besteden aan voorbeelden van goede praktijken in regio's van

sommige lidstaten;

22. beveelt derhalve aan particuliere en overheidsuitgaven gezamenlijk te investeren in kinderopvang en voorschools onderwijs;
23. benadrukt dat het van essentieel belang is dat mensen toegang hebben tot opvang voor kleine kinderen, gehandicapten, ouderen en andere mensen die zorg behoeven, opdat mannen en vrouwen volledig en gelijkwaardig aan de arbeidsmarkt kunnen deelnemen, wat gevolgen zal hebben voor de beschikbaarheid van informele zorg;
24. benadrukt het belang van actief ingrijpen van de overheid, met name door het leveren van sociale voorzieningen van algemeen belang, zowel voor gezinnen en jonge kinderen als voor opvang en de zorg voor ouderen en andere mensen die zorg behoeven;
25. benadrukt dat in de regio's waarin de bevolking afneemt, vrijwilligerswerk en sociale netwerken in hoge mate bijdragen aan de behoeftevoorziening van de lokale bevolking, maar geen vervanging kunnen vormen voor de belangrijke rol die de overheidsinstanties spelen door diensten van algemeen belang in de regio's aan te bieden; is van mening dat deze betrokkenheid van burgers erkend moet worden en dat zij aangemoedigd moeten worden als partners van de lokale politiek te fungeren; onderstreept dat er zo een proces van kennisverbreding op gang komt waardoor een regio in staat wordt gesteld de uitdagingen van de demografische verandering aan te gaan;
26. roept de lidstaten op hun belastingstelsels te hervormen om ervoor te zorgen dat mensen met een onderbroken loopbaan als gevolg van zorg voor kinderen of ouderen niet worden benadeeld voor wat betreft pensioenen en sociale zekerheid;
27. dringt aan op toekomstige ESF-voorschriften die eenvoudiger te beheren zijn en kleine organisaties daarom meer laten profiteren van het fonds en hen in staat stellen sociale innovatieve projecten te ontwikkelen en beheren; roept de Commissie op het fonds voor transnationale pilotprojecten op EU-niveau voor sociale en werkgelegenheidsvraagstukken in het toekomstige ESF uit te breiden om innovatieve regionale, grensoverschrijdende en macro-regionale samenwerking te steunen, teneinde te kunnen inspelen op de gemeenschappelijke uitdagingen die het gevolg zijn van demografische veranderingen;
28. beveelt de lidstaten en de Commissie aan een gebruiksvriendelijke website op te zetten waarop de burgers kunnen zien waar de subsidies van het communautair cohesiebeleid in werkelijkheid heengaan en wat ermee wordt bereikt;
29. pleit ervoor de potentiële bijdrage van kwetsbare bevolkingsgroepen aan de kracht van regio's zichtbaarder te maken om zo de sociale cohesie te versterken;
30. pleit voor een nauwe samenwerking tussen de Europese Commissie en de nationale bureaus voor de statistiek, die informatie verstrekken over verschillende onderwerpen waaronder de bevolkingsomvang en het aantal migranten, om gegevens bij te houden en demografische trends te analyseren; op die manier kunnen middelen in Europa beter worden toegewezen op basis van specifieke pluspunten en behoeften.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	14.4.2011
Uitslag eindstemming	+: 41 -: 2 0: 3
Bij de eindstemming aanwezige leden	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Mara Bizzotto, Philippe Boulland, Milan Cabrnock, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Marije Cornelissen, Tadeusz Cymański, Frédéric Daerden, Karima Delli, Proinsias De Rossa, Frank Engel, Sari Essayah, Richard Falbr, Ilda Figueiredo, Thomas Händel, Marian Harkin, Roger Helmer, Nadja Hirsch, Liisa Jaakonsaari, Ádám Kósa, Patrick Le Hyaric, Veronica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Siiri Oviir, Rovana Plumb, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Tunne Kelam, Gesine Meissner, Ria Oomen-Ruijten, Csaba Sógor, Emilie Turunen, Cecilia Wikström
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Edit Herczog